

Tarihi Kentler Birliği

Kültürel Mirasın Korunmasında Deneyim Paylaşımı

Çalıştay Raporu

22-23 Şubat 2019

TKB Konya alıştayı Kültürel Mirasın Korunmasında Deneyim Paylaşımı

İçerik (Tema): İç Anadolu Bölgesi, özellikle Konya ve çevresinde bulunan ve daha önce TKB Koruma Özendirme Yarışmasına katılmış kentlerin, kültür mirasının korunmasına yönelik proje ve program deneyimlerinin bir tartışma ortamında ele alınması; geleceğe dönük dersler çıkarılması. Bu hedefle düzenlenen çalıştayda ortak sorunlar, ortak fırsatlar ve yerle özgü çözümler ortaya konulmuş, tartışmaların diğer kentlerdeki uygulamalara emsal oluşturması amaçlanmıştır.

Çalıştayın Amacı: Kültürel mirasının korunması alanında TKB üyesi belediyelerin yürüttüğü / yürütmekte olduğu uygulama projelerinin içinde yer alan tekniker, tasarımcı ve uygulayıcılar gibi teknik kadroların deneyimlerinin paylaşılması; yeni proje ve uygulamaların daha verimli sürdürülebilmesi için katılımcı bir zemin oluşturulması amaçlanmıştır.

Katılımcılar: Çalıştayın hedef kitlesi koruma projelerinde bizzat çalışan TKB üyesi belediyelerin teknik personelidir. Koruma projelerinde yer alan mimar, inşaat mühendisi, şehir plancısı, sanat tarihçisi vb. meslek gruplarının yanında, bu projelerle ilgilenen yönetici kadrolar ile belediye personeli dışında bu tip projelerin yüklenicileri de çalıştaya katıldı. Konya'da bulunan Metin Sözen Sille Kent Atölyesinde çalışan öğrenci ve yeni mezun gönüllüler de atölyede yer aldı.

Yöntem: Her moderatör önceden belirlenmiş basit sorular çerçevesinde (en büyük sorun, en büyük fırsat, gelecek vizyonu, çözüm önerisi vb.) gruptaki uzmanların tartışmalarını sağlayarak her bir soru için post-itlere yazdıklarını duvarlara astı ve 2 saatlik atölye çalışması sonunda her gruptan birer temsilci ulaşılan sonuçları 2-5 dakikalık bir sunum şeklinde, Prof. Dr. Metin Sözen, TKB Başkanı Nihat Çiftçi, Kültür ve Turizm Bakanlığı Kültür Varlıkları ve Müzeler Emekli Genel Müdürü Yalçın Kurt, üniversitelerin mimarlık, şehir ve bölge planlaması ile sanat tarihi bölümlerinden öğretim üyeleri ile Konya Büyükşehir Belediyesi İmar ve Şehircilik Dairesi Başkanı Nurullah Osmanlı ve Konya ÇEKÜL gönüllüsü ve şehir plancısı Fatih Yılmaz'ın da katıldığı değerlendirme kısmında moderatörlere ve diğer gruplara anlatarak çözüm önerilerini aktardılar.

22 Şubat 2019, Cuma

Panel - Kültürel Mirasın Korunmasında Deneyim Paylaşımı

Moderatör - Faruk Göksu, Şehir Plancısı - ÇEKÜL Vakfı Yönetim Kurulu Üyesi

“Kültürel Mirasın Korunmasında Deneyim Paylaşımı” başlıklı panelle başlayan çalıştay, iki ayrı oturumda yapıldı. Panel, hem bir sonraki gün yapılacak olan katılımcı atölyenin teorik arka planını oluşturdu hem de bölgedeki uygulama ve proje deneyimlerini biraraya getirerek bir tartışma zemini yarattı.

İlk oturumda çalışmalarını Metin Sözen Sille Kent Atölyesi bünyesinde yürüten üç ayrı ekip sunum yaptı. “Kadınlar Pazarı”, “Mimar Muzaffer Caddesi” ve “Koruma Kurulu Bina Çevresi” başlıklı sunumlarda bu alanlar için atölye kapsamında üretilen canlandırma, tasarım ve işlevlendirme önerileri aktarıldı; mimari çözümler ele alındı.

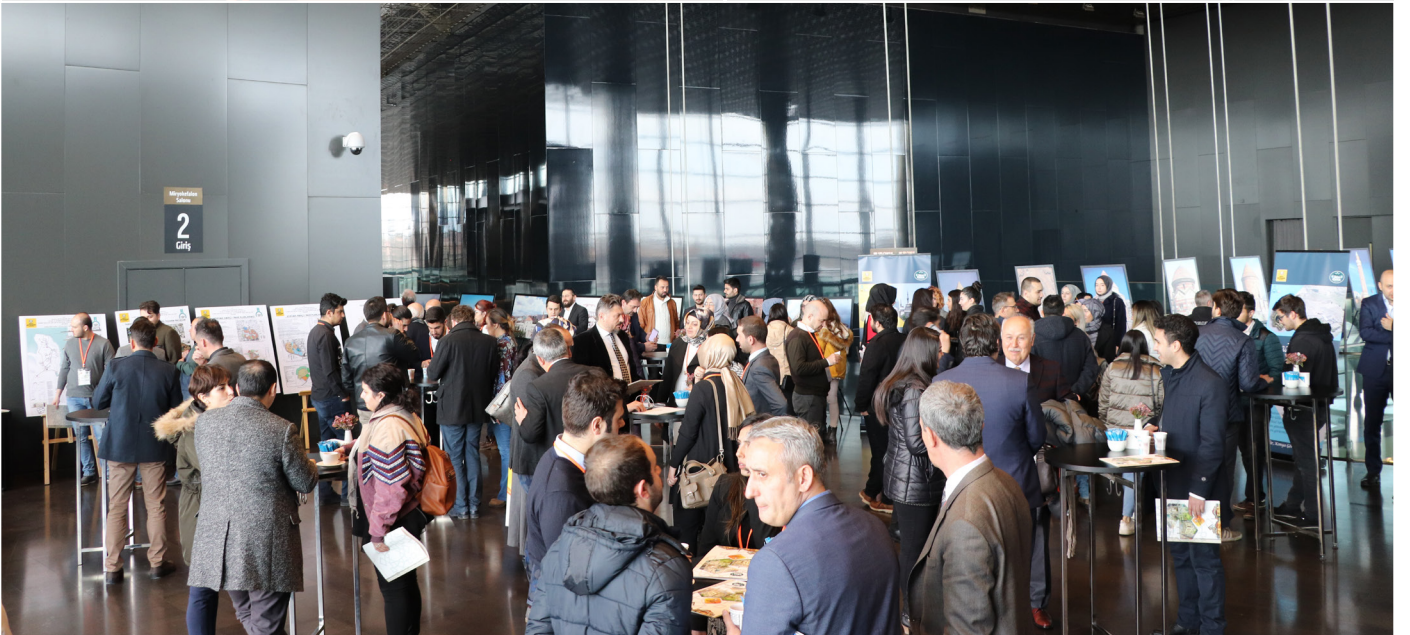

İkinci oturum Selçuklu Üniversitesi Mimarlık Bölümü öğretim üyesi Dr. Mustafa Korumaz'ın Akşehir; Mimar Ertuğ Uçar'ın Sille ve yüksek mimar ve restorasyon uzmanı, ÇEKÜL Vakfı Yönetim Kurulu Üyesi Metin Keskin'in KUDEB projeleri sunumları ile devam etti. Oturum, soru cevap bölümü ile sona erdi.

Panelin ardından Prof. Dr. Metin Sözen, sunumu yapılan projeleri değerlendirdi. TKB Konya Çalıştayının resmi açılışı da, sunum ve değerlendirmelerin ardından, aynı salonda yapıldı. Açılış töreni, Selçuklu Belediye Başkanı Ahmet Pekyatırmacı, Konya Büyükşehir Belediye Başkanı Uğur İbrahim Altay ve Konya Valisi Cüneyit Orhan Toprak'ın açılış konuşmalarından sonra, Konya ve tarihi periferiyi anlatan fotoğraf sergisinin gezilmesiyle son buldu.

23 Şubat 2019, Cumartesi

Atölye Çalışması

Moderatör - Faruk Göksu, Şehir Plancısı - ÇEKÜL Vakfı Yönetim Kurulu Üyesi

TKB üyesi belediyelerde koruma uygulamalarında yer alan teknik personelin katıldığı atölye çalışmasında 10-15 kişilik gruplara ayrılan katılımcılar birer moderatör ve birer raportör eşliğinde içinde buldukları koruma uygulamalarına dair deneyimlerini paylaşarak, proje ve uygulama ile uygulama sonrası uyum ve süreklilik süreçlerinde yaşadıkları olumlu ve olumsuz deneyimleri karşılaştırarak çözüm önerileri sundu. Gruplar aynı kentlerden gelen katılımcıların farklı masalara dağıtılmasıyla oluşturuldu. Bu yöntem ile katılımcıların farklı deneyimlerden faydalanması amaçlandı.

1. BÖLÜM: SORUNLARIN TESPİTİ

Faruk Göksu'nun moderasyonunu yürüttüğü atölye çalışmasında katılımcılar 4 gruba ayrıldı. Restorasyon uzmanı ve ÇEKÜL Akademi eğitmeni A. Nüvit Bayar, yüksek mimar ve restorasyon uzmanı Y. Metin Keskin, ÇEKÜL Kent Çalışmaları Koordinatörü mimar Alp Arısoy, ÇEKÜL Kent Çalışmaları şehir plancısı Ahmet Onur Altun ve ÇEKÜL Anadolu Araştırmaları Koordinatörü sanat tarihçisi Sena Durmaz'ın kolaylaştırıcı olduğu gruplar, ilk aşamada koruma süreçlerinde proje, uygulama ve iletişim aşamalarında yaşadıkları sorunları tartıştı. Bu sorunlardan en temel 5 tanesinde uzlaşan gruplar, sonuçları çalıştay katılımcılarıyla paylaştı.

5 Temel Sorun;

Verilerin elde edilmesinde yaşanan iletişim problemleri

- Analiz çalışmalarına ve verilere erişimde kısıtlama,
- Analiz aşamasında gerekli kurumlardan elde edilecek verilere ulaşmada yaşanan sıkıntılar,
- Bilgi alışveriş yetersizliği,
- Veri eksikliği,
- Gizlilik esaslarının aşılammaması,
- Envanter eksikliği,
- Belediye bünyesinde teknolojik donanım eksikliği.

Mülkiyet sorunları

- Proje hazırlanırken karşılaşılan mülkiyet problemleri (kamulaştırma),
- Yapının birden fazla sahibinin olması,

Ekonomik sorunlar

- İhale şartnamesinde en düşük teklifi veren firmaya işin verilmesi,
- Maddi kaygıların plandan daha öncelikli olması,
- Birim fiyat işlerde belli bir fiyat baremi olmaması, ödeneği karşılamaması,
- Kamulaştırma maliyetlerinin karşılanamaması sebebiyle tarihi yapıların yeni yapılaşmanın etkisinde kalıp zarar görmesi,
- Kaynak yetersizliği.

Teknik personel sayısı ve donanımının yetersiz olması

- Yerel mimari özelliklerin projelerde dikkate alınmaması,
- Tasarıma önem verilmemesi,
- Plan kararlarında sosyal konuların değerlendirilmemesi,
- Projenin fiziksel çevreye etkilerinin analiz edilmemesi,
- Tasarım aşamasında engelli, çocuk ve yaşlıların düşünülmemesi,
- Planlamada bütüncül bakış açısı eksikliği,
- Görevlendirme ve iş tanımı eksikliğinden kaynaklanan sorumluluk problemleri,
- Kâgir veya ahşap karkas bina statliğini çözmek üzerine inşaat mühendisi yetiştirilmemesi,
- Teknik konular (tesisat, statik, mimari) uyumunda yapının özgün mimarisinin korunmaması,
- Mühendislerin statik çözümlerde zorlanmamak için daha basit ve uygulanabilir tasarımlar talep etmesi,
- Teknik kadrolarda eğitim eksikliği,
- Restorasyonu yapan yüklenicilerin denetlenmesinde yaşanan sıkıntılar,
- Plan aşamasında hesaba katılmayan insan ölçeği, yaşanabilirlik gibi faktörlerin uygulama sırasında veya sonrasında düzeltilmeye çalışılması (yol genişliği, çekme mesafesi, mahremiyet),
- Malzemelerin daha önceden temin edilmemesi,
- Malzeme analizlerinin yapılmamış olması,
- Usta ve zanaatkar yetersizliği.

Siyasi baskılar

- Yerelin önceliği,
- Projenin uygulanabilirlik endişesi,
- Yönlendiricilerin fazla olmasından çıkan karışıklık,
- Liderlik baskınlığı,
- Rant konusunun ön planda olması,
- Büyükşehir ve ilçe belediyeleri arasındaki çatışmalar,
- Siyasi saygınlık kaygısı ile uzun vadede yapılması gereken uygulamaların hızlıca yapılmaya çalışılması.

2. BÖLÜM: YERELE ÖZGÜ UYGULAMA DENEYİMLERİ

Katılımcılar ikinci aşamada koruma süreçlerindeki deneyimlerini hikâye, finansman, işlevlendirme, katılım ve süreklilik başlıkları altında birbirleriyle ve diğer gruplarla paylaştı. Bu deneyimler olumlu ve olumsuz olarak sınırlandırılmadı; öne çıkan deneyimler yine sözcüler aracılığıyla paylaşıldı.

HİKÂYE:

Koruma projeleri sırasında karşılaşılan ilginç anekdotlar ve deneyimler paylaşıldı. Deneyim aktarımının önemli bir parçası olan bu hikâyeler, pek çok proje ve uygulamada öğretici ve ufuk açıcı rol oynar. Katılımcılar uygulama süreçlerinde öğrendiklerini ve çıkardıkları dersleri hikâyeler aracılığıyla yeniden hatırladı ve paylaşma fırsatı buldu. Katılımcılar ayrıca “keşke farklı olsaydı,” dedikleri hikâyeleri de bu başlık altında paylaştı. Yanlış işlevlendirme ve korunması için geç kalınmış alanların kaybedilmesi, en çok “keşke” dedirten konular olarak öne çıktı.

FİNANSMAN:

Finansmanın hangi şekillerde ve nasıl sağlandığının paylaşıldığı bu başlık altında; **valiliklere bağlı yatırım izleme koordinasyon başkanlıkları tarafından aktarılan kaynaklar, belediyelerin öz kaynakları, Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından sağlanan hibeler ve Tarihi Kentler Birliği proje destekleri** koruma projelerinin uygulanmasında en sık kullanılan finans kaynakları olarak öne çıktı.

Valiliklere bağlı YİKOB tarafından aktarılan kaynaklara örnekler

- Melikgazi Jandarma Mektebinin proje bedeli TKB; uygulama ve kamulaştırma ise %95 YİKOB tarafından finanse edildi,
- Valilik kültür katkı payı,
- Melikgazi Belediyesinde restorasyonu devam eden çalışmalar için YİKOB desteği alındı,
- Kayseri Kültür Yolu Projesi kapsamında restore edilen Kayseri evleri için Fransa’dan kredi ve YİKOB desteği alındı,
- Kayseri Lisesi’nin Milli Mücadele Müzesi olarak restore edilmesi ve işlevlendirilmesi projesinin bir kısmı YİKOB desteği ile karşılandı,
- Tarihi Konya Valiliği binası da YİKOB desteğiyle restore edildi.

Belediye öz kaynaklarının kullanıldığı örnekler

- Çaycuma Belediyesi Arasta Çarşısı mekân iyileştirme projesi'nin %25'i belediye öz kaynakları ile karşılanacak,
- Kayseri Lisesi'nin Milli Mücadele Müzesi olarak restore edilmesi ve işlevlendirilmesi projesinin bir kısmı belediye öz kaynakları ile karşılandı.

Kültür ve Turizm Bakanlığı

- Kütahya'da 44 adet tescilli bina için Kültür ve Turizm Bakanlığı'ndan proje ve uygulama desteği alındı.

Tarihi Kentler Birliği

- Nevşehir'de bulunan Rum Hamamı TKB proje hibesi ile projelendirildi

Kalkınma Ajansları

- Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi
- Mevlana Kalkınma Ajansı

Finansman Sorunları

- Konya Buğday Pazarı inşaatının durdurulması,
- Proje aşamasında onaylanan bütçelerin, uygulama aşamasında pahalı bulunması,
- Kaynak yetersizliğinin tasarım önerilerini kısıtlaması,
- Belediye başkanlarının koruma bilinciyle orantılı bütçe planlamaları,
- Hazırlanan projelerin bütçe eksikliği nedeniyle hayata geçirilememesi,
- Bazen ise büyük bütçeler ayrılmasına rağmen uygun ve iyi projeler üretilmemesi.

İŞLEVLENDİRME:

İşlevlendirme başlığı altında yürütülen koruma projelerinde ilgili yapılara verilen işlevlerin yerelde nasıl belirlendiği, bunların olumlu ve olumsuz sonuçları tartışıldı. Yanı sıra, yurt içi ve yurt dışı iyi işlevlendirme örnekleri, nedenleriyle birlikte ele alındı. İşlevlendirme örnekleri arasında kültür öncelikli kullanımların çoğunlukta olduğuna dikkat çekildi. Bu tip işlevlendirmelerin doğru olmayabileceği, farklı kullanım seçeneklerinin de değerlendirilmesi gerektiği vurgulandı.

Örnek Uygulamalar

- Melikgazi Belediyesi, Germir Bezirhanesi ve İptida-i Mektebini müze olarak işlevlendirdi,
- Konya Mevlana Türbesi müzeye dönüştürüldü,
- Konya Sanayi Mektebi Mimarlık Fakültesi olarak işlevlendirildi,
- Konya'daki tren garının doğusunda bulunan Tantavi Ambarı uzun yıllar atıl kaldıktan sonra Meram Belediyesi tarafından restore ediliyor. Sanat ve kültür merkezi olarak işlev kazanacak,
- Samsun Eski Tekel Fabrikası, metruk bir haldeyken sokak ölçeğinde bir AVM'ye dönüştürüldü,
- Mimar Muzaffer'in Konya'daki yapıları, Konya Teknik Üniversitesine verildi. Bu yapılardan biri Selçuk Üniversitesi Rektörlük Binasıyken şimdilerde Mimarlık Fakültesi olarak hizmet veriyor,
- Kayseri Sümerbank Bez Fabrikası Abdullah Gül Üniversitesine dönüştürüldü,
- Uçhisar'da Argos in Cappadocia Hotel bünyesinde bulunan bezirhane çok amaçlı kullanıma uygun şekilde yeniden işlevlendirildi,
- Melikgazi Meryem Ana Kilisesi 7/24 açık bir kütüphane olarak işlevlendirildi; ulaşılabilirliği, mekânın ferahlığı kullanılarak yapı en az müdahale ile korundu,
- Kayseri'nin Kocasinan ilçesindeki General Emir İlkokulu, öz işleviyle uyumlu bir biçimde gençlik merkezi olarak kullanılmaya başlandı,
- Kütahya'da tarihi bir konak Koruma Bölge Kurulu hizmet binası olarak işlev kazandı,
- Burdur'da Kavaklı Rum Kilisesi, Burdur Doğa Tarihi Müzesi olarak yeniden işlevlendirildi,
- Melikgazi Güllük Konağı, özel sınavla seçilen çocukların eğitim atölyesi olarak kullanılması amacıyla Çetin Şen Bilim ve Sanat Merkezine tahsis edildi,
- Koyunoğlu Evi restore edilerek Yaşayan Konya Evi olarak kullanılmaya başlandı,
- Antalya Kaleiçi'ndeki tarihi bir yapı Suna-İnan Kıraç Vakfı binası olarak hizmet veriyor.

Sorunlar

- Konya Eski Sanayi Mektebinin zabita tarafından kullanılması doğru bir uygulama değil,
- Restorasyon sonrasında çoğu yapının kamuya tahsis edilmesi,
- Tarihi yapıları, değerlerini vurgulamayan işlevler verilmesi,
- Eski hamamların restoran olarak kullanılması,
- Alâeddin Keykubat Köşkü restorasyonunun yanlış uygulanması,
- İlk İçişleri Bakanlarından Ata Atalay'ın konağı, vasiyeti üzerine ölümünden sonra Milli Eğitim Bakanlığına bağışlanmıştı. Ancak Nevşehir'deki tarihi Atabey Konağı, hala restore edilmeyi bekliyor. Yapı kaderine terk edilmiş durumda,
- Fonksiyon verilirken uzun vadeli düşünülmemesi,
- Korunması gereken pek çok yapının nargileciler tarafından işgal edilmesi,
- Konya Kılıçarslan Meydanında oluşturulan eski Konya Sokağı üzerinde restore edilen yapıların işlevsiz kalması, sokağın ruhunun olmaması,
- Mevlana Müzesi çevre düzenleme çalışmasının doğru bir kamusal alan düzenlemesi olmaması ve yanlış işlevler verilmesi,
- Yapıların tarihi eser olması nedeniyle sadece kültür alanında kullanılacağı algısının yaygın olması,
- Konut olarak restore edilen yapıya mimarisi uygun olmadığı halde kafe, butik otel, restoran işlevi verilmesi,
- Mimar Muzaffer Caddesinde korunan sivil mimari örneği yapıların, ticari yapılara dönüştürülmesi,
- Cumhuriyet Dönemi mimarlık miraslarının yeterince korunamaması,
- Konya Mevlana Caddesi üzerinde Selçuklulardan kalma pek çok eserin yıkılıp yerine modern yapıların inşa edilmesi,
- Konya Bedesteninde bulunan farklı tip mağazaların birbirinin kopyası gibi restore edilmesi.

Öneriler

- Kadınların ekonomi ve üretime katılabilmesi için kurs merkezleri açılmalı,
- İşlevlendirme yapılırken müze ve sanat merkezi kullanımları öncelikli olmalı,

- Yurt dışındaki örneklerde görüldüğü gibi, kullanılmayan AVM'ler hastane, sanat merkezi gibi işlevler kazanabilir,
- Restore edilen bazı yapılara kütüphane fonksiyonu verilebilir,
- Tarihi yapılarda kaliteli zaman kullanımı için etkinlikler düzenlenebilir. Tarihi yapılar, mümkün olduğunca kendi fonksiyonuna uygun işlevler kazanabilir,
- Konya'da Mimar Muzaffer'in eseri olan Darümuallimin (Kız Öğretmen) Okulu binası rektörlük gibi yönetim binası olması yerine, kendi ruhuna uygun Mimarlık Fakültesi olarak kullanılabilir,
- Kale kazılarında ortaya çıkan mekânlar tarihine uygun donatılarla canlandırılabilir,
- Melikgazi'deki bezirhaneler balmumu heykellerle turizme açılabilir,
- Tarihi mekânlar gençler için ilgi çekici alanlara dönüştürülebilir,
- Çocuklara yönelik tarım, bilim ve teknoloji gibi içerikleri buluşturan işlevler artabilir,
- Özelleştirilen Çaycuma SEKA Sosyal Tesislerinin belediyeye devri yapılarak, mimari özellikleri korunarak bir kültür merkezi işlevi kazandırılabilir,
- Çocuklar için atölyeler düzenlenebilir,
- Yeşil alan ve parkların bir kısmında gönüllülük esaslı mahalle bostanları kurularak kent içi tarım alanları yaratılabilir. Doğal ürünlerin satışı için pazar alanları hazırlanabilir,
- Bazı tarihi alanlar engelli merkezleri olarak işlev kazanabilir,
- Yaşlılara özel kültür merkezleri yapılabilir,
- Uluslararası değişim öğrencilerinin konaklaması ve atölye çalışmaları için alanlar yaratılabilir.

BİLGİLENDİRME:

Koruma projelerinin oluşturulması ve uygulaması aşamalarında yereldeki halkın ve kurumların bilgilendirilmesi ve koordinasyonun sağlanmasına dair öneri ve deneyimler paylaşıldı. Üzerinde fikir birliğine varılan konular, bilinçlendirme ve bilgilendirme çalışmalarının yetersizliği ile halkın bilgilendirme toplantılarına ilgisizliği oldu. Yanı sıra dijital platformlarda bilgilendirme yayınlarının yapılması, mahalle muhtarlarının çalışmalarda aktif rol alması gerektiği vurgulandı. Daha şeffaf proje süreçleri yürütülmesi ve halkın bilinçlendirilmesi üzerinde mutabık kalındı.

Örnek Uygulamalar

- Mahalle muhtarları ile birlikte hareket edilmekte ve mahallede yapılan restorasyonlarda muhtarlar aracılığıyla halka bilgi verilmektedir,
- Halkın tescilli yapısını neden ve nasıl yapacağını, nereden kaynak bulabileceğini adım adım anlatan el kitapçığı hazırlama çalışmaları yapılmaktadır,
- Kütahya Ulucami Caddesi sağlıklılaştırma projesinde esnaf ile yüz yüze görüşmeler yapıldı, öncesinde mülk sahipleri tek tek bilgilendirildi,
- Akşehir Arasta Çarşısında mülk sahipleri ile yüz yüze görüşmeler yapıldı,
- Melikgazi Germir İlkokulu, restorasyon öncesinde yapılan toplantılar ışığında Germirlilerin talebi ile köy müzesi ve köy odası olarak işlevlendirildi.

Sorunlar

- Kurumlar arası veri ve iletişim eksikliği,
- Sokak sağlıklılaştırmalarında halkın bilgilendirilmemesi,
- İzmir Kemeraltı Çarşısında Agora alanının kent içinde bilgi eksikliği nedeniyle kaybolması,
- Kullanıcılara koruma projeleriyle ilgili soru sorulmaması,
- Kentlilerin katılım toplantılarına davet edilmesine rağmen toplantılara ilgi göstermemesi,
- Kentlilerin kültürel mirasın korunması için ortaklaşa yürütülmesi gereken çalışmalarda verilen bilgileri önemsemeyerek ekonomik çıkarlarını ön planda tutması,
- Sivil toplum örgütleri ve kamu sektörünün ortaklaşa çalışmalarında çıkar çatışmaları yaşanması,
- Kurumlar arası işbirliğinin zayıf olması,
- Kentlilerin yaşadığı alan hakkında yeterince bilgi sahibi olmaması,
- Bilgilendirme toplantılarında kentlilere yalnızca duymak istediği varsayılan şeylerin söylenmesi,
- Kentlilerin projelerden, üst makamların onayından sonra haberdar olması.

Öneriler

- Toplumun genel eğiliminin belirlenmesi,
- Konu ile ilgili kurum görüşlerinin alınması,
- Karar mekanizmasındaki kişilerin yeterliliklerinin sorgulanması,
- Bilgilendirmede kısa film ve görsellerin öne çıkarılması,
- Projelendirme ve uygulamadan önce sözlü tarih çalışması yapılması,
- Üniversitelerle iş birliklerinin güçlendirilmesi,
- Tarih vurgusu ile aidiyet duygusunun oluşturulması,
- Üniversite, belediye, Kültür ve Turizm Bakanlığı ve ilgili kurumlar ile iş birliğinin güçlendirilmesi; özellikle belediye ve üniversite arasındaki bağların kuvvetlendirilmesi,
- Uygulamaların kentlilere daha iyi anlatılması,
- Muhtarların daha etkin katılımının sağlanması,
- Sosyal medya platformlarının da bilgilendirme amaçlı kullanılması,
- Mevzuatların uygulanabilirliği ile ilgili kitapçıkların hazırlanması; kentlilerle toplantılar yapılması,
- Kentlilerin kent turları ile bilinçlendirilmesi.

SÜREKLİLİK:

Projelerin sürekliliğinin nasıl sağlandığı, örnekler üzerinden paylaşıldı; olumlu ve olumsuz örnekler tartışıldı. Bu bölümde, öneri ve deneyimlerle canlandırılan ve içinde yaşamın devam ettiği alanlarda süreklilik sağlandığında mutabık kalındı. İşlevlerin güncel kullanımlara yönelik olması ve yapıların özgün işlevlerini koruması da sürekliliğin sağlanmasında önemli bir faktör olarak öne çıktı. Özellikle çocuk ve gençlerin kullanımının önemi vurgulandı.

Örnek Uygulamalar

- Özel mülkiyette olan bir yapı belediye tarafından satın alınarak restorasyon uygulamasından sonra Kültür ve Sanat Evi olarak işlevlendirildi ve sürekliliği sağlandı,
- Nevşehir Eski Hükümet Konağı (Paşa Konağı) kamu kurumuna tahsis edildi; kullanım sürekliliği sağlandı,
- Kültür ve Sanat Evi olarak restore edilen konakta yöreyi tanıtan bir sergileme alanı yapıldı,
- Konya'da hamamların korunarak kendi işlevlerini devam ettirmesine karar verildi.

Sorunlar

- Konya'da yalnızca yapılar değil verimli tarım toprakları da korunmalı,
- Projelerin aynı ekiple; konuya hâkim kişilerle devam etmemesi,
- Nevşehir'in turistik bölgelerinde süreklilik sağlanabiliyor; sürekliliğin turizmin girmediği alanlarda da sağlanması gündeme alınmalı,
- Sorunlar tek yapı ölçeğinde değil, alan yönetimi ile bütüncül ele alınmalı.

Öneriler

- Bölgesel ölçekte uzun süreli stratejik planlar yapılmalı,
- Bütüncül yaklaşım benimsenmeli,
- İşlevi belirlenen yapı için yeterli personel istihdamı proje süreciyle birlikte belirlenmeli,
- Restorasyon, işlevlendirme ve süreklilik yaklaşımı belirlendikten sonra başlamalı,
- Kaliteli malzeme kullanılmalı,
- Sokak sağlıklılaştırma projeleri kapsamında yaşayan sokaklar oluşturulmalı,
- Sosyal çevrenin verilen işlevle uyumu sağlamalı,
- Gençlerin ilgisini çekecek fonksiyonlara yer verilmeli,
- Yaya ulaşımı iyileştirilmeli,
- Aynı alandaki tarihi mekânlara birbirini tamamlayan farklı işlevler kazandırılmalı,
- Özgün kullanıma yönelik işlevlendirmeye öncelik verilmeli,
- Kentlilerle iç içe bir işlevlendirme planlanmalı; işlev, zaman içinde ihtiyaca göre yenilenmeli.

3. BÖLÜM: ÇÖZÜM ÖNERİLERİ VE TALEPLER

Bu bölümde katılımcıların, paylaşılan deneyim ve öneriler ışığında, özellikle Tarihi Kentler Birliği ve ÇEKÜL Akademi tarafından verilen eğitimlerde uygulanmak üzere öneri ve talepleri alındı.

- Kitle iletişim araçlarıyla kamuoyunun dikkati daha fazla koruma uygulamaları üzerine çekilmeli,
- Tarihi Kentler Birliği desteğiyle belediyeler tarafından proje atölyeleri kurulmalı,
- KUDEB bünyesinde kültürel mirası destekleyen vergi kanunları ve teşviklerini takip edecek birimler kurulmalı,
- Konya Sille Kent Atölyesi tüm belediyeler tarafından örnek alınmalı,
- İş etiği /ahlakı çalıştay düzenlenmeli,
- Yapılan çalışmalarda yalnızca yapı ve insanlara değil alanda yaşayan bitki ve hayvan varlığına da dikkat edilmeli,
- Kent atölyeleri yaygınlaştırılmalı ve süreklilik kazanmalı,
- İletişimin devamlılığı çalıştay sonrasında da sağlanmalı,
- Genç uzmanlara ve öğrencilere destek olacak etkinlikler artarak devam etmeli,
- Üniversitelerde tarihi yapılar hakkında daha fazla ders açılmalı; alana ilişkin başlıklara lisans programlarında daha fazla yer verilmeli,
- Kültürel miras eğitimleri ilköğretim seviyesinde de olmalı,
- Çalıştayda örneği görüldüğü üzere, farklı grupların birbirlerini eleştirmesinin, yapıcı tartışmalara zemin hazırlayacak buluşmaların devamlılığı sağlanmalı,
- Kentlilerin bilinçlendirilmesi ve koruma çalışmalarına katılmaları sağlanmalı,
- Toplantıların akademik ve teknik kadrolarla ve gündemli olarak yapılması sağlanmalı,
- Teknik program eğitimleri ve ücretsiz uygulamalar gündeme alınmalı,
- Tarihi Kentler Birliğinin her kentte bir temsilciliği bulunmalı; yerelde birikimi artıracak toplantılar düzenlenmeli,
- Her belediye kendi restorasyon el kitapçığını hazırlamalı ve kentlilerle paylaşmalı,
- Belediyeler arasındaki iletişim kuvvetlendirilmeli,
- Büyükşehir belediyelerinde KUDEB'ler daire başkanlığına dönüşmeli,
- Müzeler eğitimin her alanında olmalı,
- Çalıştaylara koruma kurulu raportörlerinin katılımı sağlanmalı,
- Her belediyede gençlik meclisleri kurulmalı; kent ve çevre komisyonları oluşturulmalı,
- Restorasyon projelerinde geleneksel-modern uyumuna dikkat edilmeli,
- Uluslararası örnekler daha çok incelenmeli,
- Projelerin başlangıcından itibaren tüm paydaşlar arasında daha şeffaf ilişkiler kurulmalı,
- Kültürel mirasın korunması çalışmalarında bilişim teknolojileri ile entegrasyon sağlanmalı,
- "ÇEKÜL Akademi Gençlik" adı altında üniversite öğrencilerine özel eğitimler verilmeli,
- TKB eğitimlerine katılımda ısrarcı olunmalı; eğitimlerin kapsamı ve öneminin yerel yönetimlerce kavranması sağlanmalı,
- TKB gençler arasında yaygın olarak kullanılan sosyal medya platformlarında da aktif olmalı.

Tarihi Kentler Birliğinin yürüttüğü eğitim içeriklerine öneriler:

Teknolojik çözümler ve bilişim konularındaki talepler özellikle dikkat çekti. Daha güncel yaklaşımların ve gelişen teknolojilerin kullanımının eğitimlerde yer alması önerildi. TKB ve ÇEKÜL Akademi eğitimlerinin kurum çalışanları için zorunlu olması, tarihi mekânlara modern uygulama yaklaşımları, yeni teknolojilerin takibi ve kullanılması gibi başlıklar birden çok dile getirildi. Akademi eğitim duyurularının, ilgili uzmanlara ulaşmadığı, bu konuda belediyelerde bir iletişim eksikliği olduğu tespit edildi. Belediyelerin, ÇEKÜL Akademi eğitim çağrılarını kurum içinde daha iyi duyurması gerekliliği ortaya çıktı.

- Güncel ve yenilikçi koruma uygulamalarına yönelik eğitimler yapılması,
- Teknoloji ve tarihi dokuyu birleştiren eğitimlerin kurgulanması,
- Restorasyon el kitapçıkları hazırlanmasına yönelik eğitimler hazırlanması,
- Yurt dışındaki uygulama örnekleri ve teorik bilgilerin, uluslararası uzmanlar tarafından aktarılması sağlanması; sanal ortamda bulunabilecek güvenilir kaynaklara erişime ilişkin bilgiler paylaşılması,
- Cumhuriyet Dönemi ve/veya yakın dönem mimari eser ve uygulamalar hakkında daha fazla eğitim içeriği hazırlanması,
- Çağdaş mimari örnekleri ile tarihi doku ve yapıların ilişkilerine yönelik eğitimler verilmesi,
- Koruma alanlarında erişilebilirlik ve sirkülasyon üzerine eğitim hazırlanması,
- Portfolyo ve iş mülakatı eğitimleri verilmesi,
- Yurt dışı finans kaynaklarından faydalanmak için; iletişim, dosya hazırlama ve süreç yönetimi konularında eğitimler verilmesi,
- Tasarım konusunda özgün-yenilikçi uygulama örneklerinin aktarılması,
- Karar mekanizmalarındaki tüm yöneticilere kent mimarisi ve koruma alanında eğitimler verilmesi,
- Kırsal mimarinin korunması ve kalkınması hakkında eğitimler verilmesi,
- Yeni fonksiyon belirlenmesi üzerine zihin açan eğitim içerikleri hazırlanması,

Gelecekte eğitim içeriklerine eklenmesi istenen ve yukarıdaki maddelerde genel başlıklar altında toplanmış olan öneriler paylaşılmıştır.

Tarihi Kentler Birliği

Şerifler Yalısı, Emirgan Mektebi Sokak

No: 7 Emirgan Sarıyer İstanbul

T: 0212 323 31 32

F: 0212 277 41 64

info@tarhikentlerbirligi.org

Çalıştay Katılımcı Listesi

- Ali Doğan Koç - Hacılar Belediyesi / İnşaat Müh.
- Ali İsmail Sığırcı - Kent Atölyesi / Şehir Plancısı
- Asuman İngit - KTÜN / Öğrenci (Şehir Planlama)
- Ayfer Örtten - Afyonkarahisar Belediyesi / Mimar
- Ayla Kalaya - Çaycuma Kent Konseyi / Ev Kadını
- Ayşegül Tereci - KTO Karatay Üniversitesi / Mimar
- Banu Küçük - Kayseri Büyükşehir Belediyesi / Sanat Tarihçisi
- Beyza Çetin - Kent Atölyesi / Mimar
- Burcu Yazar - Muratpaşa Belediyesi / Rest. Uz. Mimar
- Büşra Doğan - KTÜN / Öğrenci (Şehir Planlama)
- Büşra Fazla - Şehir Plancıları Odası / Şehir Plancısı
- Büşra Köker - Afyonkarahisar Belediyesi / Mimar
- Büşra Nur Bardakçı - KTÜN (Yüksek Lisans) / Şehir Plancısı
- Büşra Üzümcü - Kent Atölyesi / Mimar
- Deniz Beyaz - KTÜ / Mimar
- Ebubekir Ayyvacı - Kent Atölyesi / Şehir Plancısı
- Emre Becerir- Nevşehir Belediyesi / Mimar
- Fatih Kemikkıran - Nevşehir Belediyesi / Kent Tarihi ve Tanıtım Müdürü
- Fatih Mehmet Aktaş - Kent Atölyesi / İnşaat Müh.
- Fatih Yıldırım - Melikgazi Belediyesi / Arkeolog
- Fatmanur Doğan - Melikgazi Belediyesi / Sanat Tarihçisi
- Fuat Kalaya - Çaycuma Belediyesi / Mimar
- Gürcan Senem - Melikgazi Belediyesi / Arkeolog
- Hasan Duygulu - Burdur Belediyesi / Belediye Başkan Yardımcısı
- Hasan Korkmaz - Selçuklu Belediyesi / Mimar
- Hasan Yaşar - Konya Büyükşehir Belediyesi / Müze ve Kütüphane Müdürü
- Hatice Beyza Kürkçü - Kent Atölyesi / Mimar
- İhsan Alperen Kocabay - Konya Büyükşehir Belediyesi / İnşaat Müh.
- Lütfü Barutlu - Nevşehir Belediyesi / Şehir Plancısı
- M. Akif Kök - Kent Atölyesi / Mimar
- Mehmet Ali Şatır - KTO Karatay Üniversitesi / Öğrenci (Mimarlık)
- Mehmet Tuncer - Akşehir Belediyesi / Yapı Kontrol Md.
- Merve Çetin - Kent Atölyesi / Şehir Plancısı
- Muhammed Fatih İrgin - Akşehir Belediyesi / İnşaat Müh.
- Muratalp Malçok - KTÜN / Şehir Plancısı
- Mustafa Mermer - Kent Atölyesi / Şehir Plancısı
- Naciye Söker - Konya Büyükşehir Belediyesi / Şehir Plancısı
- Nevzat Yılmaz - Kütahya Belediyesi / İnşaat Mühendisi (KUDEB Uzmanı)
- Nihan Uzun - Kent Atölyesi / Şehir Plancısı
- Ozan Ertem - Bartın Belediyesi / İnşaat Mühendisi
- S. Hande Dindar - Etüd Proje Müdürlüğü / Restoratör
- Semih İstanbulluoğlu - Nevşehir Belediyesi / Arkeolog
- Sibel Karaman Bilen - Afyonkarahisar Belediyesi / Restoratör - Etüd Proje Müdürü
- Süleyman Akkurt - KTÜN / Şehir Plancısı
- Şevval Sezen - KTÜN / Öğrenci (Şehir Planlama)
- Ü. Rümeyza Kök - N. Erbakan Üniversitesi Rekörlük Yapı İşleri / Mimar
- Vahide Bulunmaz - KTO Karatay Üniversitesi / Öğrenci (Mimarlık)
- Yaşar Gürkan Sehar - Melikgazi Belediyesi / İnşaat Müh.
- Yurdanur Aydoğdu - KTÜN / Öğrenci (Şehir Planlama)
- Zerrin Bostan - Altındağ Belediyesi / Y. Mimar
- Zeynep Betül Kılıç - By Teknik Design Mimarlık / Öğrenci (Mimarlık)